

Pasakojimas apie šių dienų palaimintąją Gianną Berettą Mollą – moterį, kurios šventumas slypėjo ne stebukluose, bet kasdienybėje, kurią visi pažįstame. Kun. Liongino Virbalo SJ Straipsnis.

“BŪK IŠTIKIMAS IKI MIRTIES”

1994 m. balandžio 24 d. popiežius Jonas Paulius II palaimintąją paskelbė Gianna Beretta Molla – gydytoją, keturių vaikų motiną. Šventėje dalyvavo jos artimieji: mat mirė ji tik 1962 m. Šios vos 39 metų sulaukusios moters gyvenimo istorija tikrai aktuali ne vien dėl to, kad ji mūsų bendraamžė, bet ir todėl, kad duoda atsakymą į skaudžius laikmečio klausimus.

Vyras, rengiant jos beatifikacijos bylą, išsitarė: “Niekada nepagalvojau, kad gyvenu su šventąja”. Ir pats paaiškino, kad iki šiol šventumą daugelis sieja su stebuklais. Apmąstydamas savo žmonos gyvenimą jis suprato, kad šventumas veikia yra Dievo šviesoje priimtas gyvenimo kasdieniškumas. Bažnyčia ir toliau iš kandidatų į palaimintuosius ir šventuosius reikalauja “herojiškų dorybių”, tačiau daugelio pasauliečių gyvenime ši herojiškumą ilgą laiką slepia ištikimybė paprastuose ir kasdieniškuose išbandymuose, kol Dievo ir artimo meilė randa progą pasireikšti visa jėga.

Giannos vyras prisimena: “Ji buvo nuostabi ir tuo pat metu visiškai normali moteris. Buvo graži, išmintinga, gera. Mėgo juoktis. Tačiau taip pat buvo moderni ir elegantiška. Vairavo automobilį, jai patiko kalnai ir ji puikiai slidinėjo. Mėgo gėles ir muziką... Kai darbo reikalais vykdavau į užsienį, jei tik buvo galimybė, kartu važiuodavo ir ji”.

Iki 1961 m. gydytojos Gianna Beretta ir inžinieriaus Pietro Molla šeima buvo laiminga. Augino tris mažylius: vyriausiam penki, jauniausiai du metukai. Vaikai buvo tokie brangūs, kad norėjo dar vieno. Rugpjūtį nėštumo džiaugsmą aptemdė didelis rūpestis: šalia gimdos vystėsi didelis navikas ir reikėjo skubiai operuoti. Gianna puikiai suvokė, ką tai reikė. Anuo metu medicina galėjo pasiūlyti tik dvi motinai saugiomis laikytas išeitis: atvėrus pilvo ertmę pašalinti naviką kartu su gimda arba išoperuoti ją, tuo pačiu nutraukiant nėštumą. Trečia galimybė – naviko pašalinimas nepaliečiant kūdikio-buvo laikomas labai pavojingu motinos gyvybei. Net ir po sėkmingos operacijos pavojus grėsė tolesnei nėštumo eigai, o ypač - gimdymo metu.

Tai Gianna žinojo. Prieš guldama į ligoninę, atliko išpažintį ir gavo savo nuolatinio nuodėmklausio padrąšinimą. Ji pati sakė: “Daug meldžiausi šiomis dienomis. Su tikėjimu ir viltimi pasivedžiau Viešpačiui, nepaisydama baisios medicinos išstarmės man, kuri sakė: “arba motinos, arba jos kūdikio gyvybė”. Pasitikiu Dievu, bet dabar turėsiu įvykdyti savo, kaip motinos pareigą”. Gydytojui prieš operaciją ji liepė: “Pirmiausia gelbėkite kūdikį”. Operacija pavyko, herojiškas pasirinkimas buvo atliktas ir jos laukė didžiausias išbandymas, nors išoriškai viskas, atrodė, grįžo į įprastas vėžes. Ji vėl tęsė darbą ambulatorijoje, sau pasilikdama pavojingo nėštumo keliamus vargus. Gyveno, kaip ir anksčiau, džiaugsmingai. Likus vos mėnesiui iki gimdymo, į Paryžių vykstančio vyro paprašė parvežti madų žurnalų. “Jei Dievas laikys, noriu pasipuošti”. Tie žurnalai su jos pačios pastabomis prie patikusių modelių išliko. Dabar jie – savotiškos palaimintosios relikvijos.

Gianna suprato savo nėštumo riziką, tačiau nenorėjo drumsti vyro ir vaikų nuotaikos. Kiek daug teko patirti ir kaip nelengva buvo apsispręsti, išsitarė tik savo broliui. Vis tik vyro paprašė: “Jei reikės rinktis tarp manęs ir kūdikio, prašau, kad pasirinktumėt jį, o ne mane...”

Dievas lėmė, kad jos kančia prasidėtų kaip tik Didįjį Penktadienį. Ji truko visą naktį. Didžiojo Šeštadienio rytą po cezario pjūvio gimė dukrelė – kaip tik tuo metu, kai pagal senąją liturgiją pradėjo gausti prisikėlimo varpai.

Giannos kančia tęsėsi dar savaitę – iki balandžio 28-osios. Pilvaplovės uždegimas nenumaldomai traukė ją į kapus ir, deja, nieko nebuvo galima padaryti. Paskutines dienas praleido nuolankiai save aukodama, tarsi ant altoriaus, prašė, kad jai neduotų narkotikų, nes norėjo išlikti pilnos sąmonės, meldė Jėzų ir jo Motiną, kad vestų ją į dangų. Šiuo laiku ji tikrai savo kūne papildė Kristaus kentėjimus (plg. Kol 1,24).

Kaip gi ši moteris įgavo tokią dvasios stiprybę? Koks buvo jos gyvenimas? Jos vyras Pietro jau po žmonos mirties svarstė, tarsi kabėdamas su ja: “Neatlikai ypatingų darbų, nei ypatingų atgailų, neieškojai atsižadėjimo dėl atsižadėjimo, heroizmo dėl heroizmo. Jautei ir vykdei savo pareigas: jaunos moters, žmonos, motinos ir gydytojos, visiškai pasirengusi vykdyti Dievo valios planus, kupina šventumo troškimo dvasios sau ir kitiems”.

Gianna gimė 1922 m., dešimtoji trylikos vaikų šeimoje. Tėvai buvo rūpestingi ir nuoširdžiai tikintys. Jos vestuvių apeigose kunigas, vienas jos brolių, kaip pavyzdį iškėlė ne kurią nors šventąją, o jų pačių motiną. Būtent šeima Giannai padėjo sutikti gyvąjį Dievą, bendravimas su juo jai buvo toks įprastas, kaip ir pokalbis su tėvais. Jos šventumo pradžia – šeimoje. Vėliau šią namų patirtį papildė susidomėjimas Bažnyčios tradicija ir įsitraukimas į jos gyvenimą. Būdama šešiolikos, ji dalyvavo rekolekcijose, kurių užrašus išsaugojo. Viena iš ten užrašytų maldų prasideda taip: “Jėzau, pažadu priimti visa, ką leisi mano gyvenime įvykti. Duok man tik pažinti tavo valią”. Visi tie užrašai liudija jos rimtą troškimą mylėti Jėzų darbais. Iš tiesų, Gianna aktyviai įsijungė į Katalikų akciją, tapdama jaunesniųjų ugdytoja. Savo globojamas mergaites žodžiu ir pavyzdžiu mokys, kad “tiesą reikia vykdyti su meile, savo elgesiu rodyti patrauklų ir, jei įmanoma, herojišką pavyzdį”, nes “žmogui visuomet reikia matyti, paliesti, pajusti, vien žodžio nepakanka”. Žodžiai dar nepatraukia, tačiau tai, ką mato – taip. Todėl “reikia būti gyvais krikščioniškos didybės ir grožio pavyzdžiais”. Tai vis citatos iš pačios Giannos paruoštų pokalbių su Katalikų akcijos mergaitėmis jos studentavimo laikais.

Po studijų, sunkiais pokario metais, ji pradėjo dirbti Magentos ir Mesero ambulatorijose. Galvojo apie savo tolesnį pašaukimą: ar nepasekti vieno iš brolių pėdomis, kuris, įgijęs mediko specialybę, tapo kapucinu ir išvyko misijoms į Braziliją. Tie patys užrašai liudija, kaip ji priėmė ir vykdė gydytojos pašaukimą: “Mūsų pašaukimo grožis! Visi pasaulyje koku nors būdu darbuojamės tarnaudami žmonėms. O mes su žmonėmis dirbame tiesiogiai. Mūsų studijų ir darbo objektas yra žmogus, kuris mums sako: “Padėk man”... Mūsų misija nesibaigia, kai vaistai nebepadeda. Dar lieka siela, kurią reikia palydėti pas Dievą. Dar lieka Jėzus, kuris sako: “Kas aplanko ligonį, mane aplanko”. Tai kunigiška misija. Kaip kunigas gali paliesti Jėzų, taip mes, medikai, paliečiame Jėzų mūsų ligonių, vargšų, jaunuolių, senelių ir vaikų kūne. O, kad Jėzus duotų malonę pamatyti jį tarp mūsų. Kad jis rastų daugybę medikų, kurie patys save jam pašvęstų.” Gal ir šie žodžiai paimti iš kokios nors konferencijos, tačiau visi, ją pažinoję, liudija, kad juos ji pavertė realybe ir dirbdama, ir paskutinėmis dienomis kentėdama ligoninėje.

Reikšmingiausias etapas jos šventumo kelyje buvo 1955-ieji, kai, būdama trisdešimt trejų, ištekdėjo už inžinieriaus Pietro Molla. Susipažino Magentos kino klube ir greitai pajuto, kokie bendri yra jų troškimai ir viltys, siekiai ir lūkesčiai. Pietro sakė: “Kuo labiau pažįstu Gianną, tuo labiau esu tikras, kad Dievas negalėjo manęs apdovanoti kuo nors geresniu”. Gianna prieš vestuves rašė savo sužadėtiniui: “Pietro, esi mano ir su tavimi jaučiuosi viena siela ir viena širdis... Tavo džiaugsmas yra mano, o visa, kas tave neramina ir liūdina, neramina ir liūdina mane. Kai tik pagalvoju apie karštą mudviejų meilę, nieko kito nedarau, kaip tik dėkoju Viešpačiui”. Laiškai pilni meilės, kuri natūraliai siejosi su jų tikėjimu. Štai kaip Gianna planuoja ateitį: “Su Dievo palaiminimu

ir pagalba darysime viską, kad mūsų nauja šeima taptų mažuoju Vakarienučiu, kuriame Jėzus vadovautų visiems mūsų jausmams, troškimams ir veiksams.” Vestuvėms Gianna įsigijo brangios medžiagos suknelę – su mintimi, kad galėtų ją persiūti į altorietę vieno iš savo sūnų primicijoms... Gal daugeliui kiek neįprastas šis žmogiškos ir religinės meilės susiejimas, bet krikščionybėje išties tai puikiai susilieja, kaip ir Jėzaus žmogiškumas bei dieviškumas.

Apie bendrą gyvenimą Pietro pasakoja: “Nepalaujami tryškalio gyvenimo džiaugsmu, džiaugeisi kūrinija, kalnais ir jų sniegu, simfoninės muzikos koncertais, teatru... Namuose visuomet buvai užsiėmusi, neprisimenu, kad būtum tinginiavusi... Nepaisant namų rūpesčių, norėjai toliau dirbti medicinos darbą Mesere... Tavo pasiryžimai, veiksmai visuomet atitikdavo tavo tikėjimą... Bet kokioje situacijoje šaukeisi ir save pavesdavai Viešpaties valiai. Kiekvieną dieną, tai gerai prisimenu, melsdavaisi, turėjai savo meditacijos laiką, pokalbį su Dievu, dėkodavai už mūsų nuostabius vaikus. Ir buvai tokia laiminga”.

Toks buvo Giannos gyvenimas. Ir paskutinis apsisprendimas išsaugoti kūdikį, nepaisant grėsmės savo pačios gyvybei, nebuvo atsitiktinis herojiškas aktas, o giliai apmąstytas sprendimas, priimtas kaip auka. Tą laiką paženklino jos nekintantis ryžtas: “Gelbėkite ne mane, o kūdikį”. Ir tai nebuvo lengva. Net ir pažįstami skatino stengtis visais būdais išgyventi, nes trims augantiems vaikams jos tikrai reikia. Tačiau ji buvo įsitikinusi, kad negalima rūpintis, kad ir trimis, vaikais dar vieno vaiko sąskaita.

Giannos vyras liudija, kas paskatino ją tokiais aukais: “Tai, ką ji atliko, nedarė tam, “kad eitų į dangų”. Darė todėl, kad jautėsi esanti motina... Norint suprasti šį apsisprendimą, pirmiausia negalima užmiršti jos gilaus mamos ir medikės įsitikinimo, kad kūdikis, kurį nešiojo savyje, buvo užbaigtas kūrinys, turintis tokias pat teises, kaip ir kiti vaikai, nors prasidėjęs tik prieš du mėnesius. Jis buvo Dievo dovana, kurią dera šventai gerbti. Negalima užmiršti ir jos didelės meilės vaikams: mylėjo juos labiau už save. Ir taip pat negalima užmiršti jos pasitikėjimo Apvaizda. Buvo įsitikinusi, kad ji - žmona ir motina - yra nepaprastai reikalinga man ir mūsų vaikams, bet šiuo konkrečiu momentu ji buvo dar labiau, nepamainomai reikalinga tam mažam, joje gimusiam kūrinėliui...”

Gimusi dukrelė buvo pakrikštyta dar prieš mamos mirtį. Ją pavadino Gianna Emmanuela – mamos vardas, sujungtas su Jėzaus, kuris reiškia - “Dievas su mumis”. Po to tėvas dukrelę pavedė Dievo Motinai, kaip tai visuomet darydavo Gianna.

Ant Giannos kapo sienos šeimos koplyčioje buvo sudėliota mozaika, vaizduojanti Gianną, aukojančią savo kūdikį Lurdo Dievo Motinai, o šalia – užrašas iš Apreiškimo knygos: “Būk ištikimas iki mirties”.